

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

17. maj 2013

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut imaattunik apeqquteqar-punga.

(Inatsisartuni ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

Apeqqut:

- 1) **Meeqqat pisinnaatitaaffimminnik ilisimasaqarnerulernissaat qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut meeqqanut pisinnaatitaaffinnut atatillugu iliusissiuersaarpat?**
- 2) **Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqariaannaasut eqqarsaatigalugit maannamut naleqqiullugu oqaloqatigineqartarnissaannut Naalakkersuisut qanoq qulakkeeriniarpat?**
- 3) **Meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartussanngortut eqqarsaatigalugit illersuisoqarnissaannik qulakkeerisumik Naalakkersuisut sulissuteqarniarpat?**
- 4) **Meeqqat illersuisuata martsimi 2013-mi misissuisitsineranit "Inuk inuuvoq qanorluunniit mikitigigaluaruni"-mi isummersuutit sutigut Naalakkersuisunit isumaqatigineqanngillat, aammalu qaqugu qanorlu Meeqqat Illersuisuata isummersuutai naaperiarneqassappat?**
- 5) **Meeqqanut inuusuttunullu inissiisarfiiit namminersortut pilersinneqarnissaannut tunngaviatigut pissutsit qanoq ittut naammassineqarsimassappat, ullorlu unnuarlu angerlarsimaffiit namminersortut pilersinneqarnissaannut piumasaqaatit qanoq isikkoqassappat?**
- 6) **Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnik pilersitsisinnaanissamut isumaqatigiisummik aallaaveqarnissaq Naalakkersuisut ingerlatiinnarniarpaat, imaluunniit Naalakkersuisut ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnik namminersortunik pilersitsinermut ingerlatsinermullu tunngasunik Inatsisartunut inatsisissamik siunnersuuteqalersaarpat, tassanilu ulloq unnuarlu angerlasimaffiit pisortatigoortut assigisaannik piumasaqaatitaqartoqassava, tassunga ilaallutik nakkutilliinermut, tamanut ammasumik nalunaaruteqartussaataitanermut inatsit, suliassanik ingerlassinernut inatsit naammagittaalliutillu?**
- 7) **Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiinernut malittarisassat atuuttut naapertorlugit meeqqat inuusuttullu inissinneqartut tamarmik pilersaarusionorfineqartussaapput. Meeqqat inissinneqarsimasut qassit pilersaarusionorfineqarsimannginnerat Naalakkersuisut nalunaarutigisinnaavaat? Meeqqat inuusuttullu inissinneqarsimasut tamakkerlutik pilersaarusionorfineqanngitsoornerisigut kommunit inatsisunik unioqqutitsinnginnissaannut qaqugu qanorlu Naalakkersuisut qulakkeerinninniarpat?**
- 8) **Ilaqutariit meerartallit angajoqqaanngortussallu qajannarlutillu sanngiitsut eqqarsaatigalugit siusissukkut iliuuseqarnissamut tunngatillugu iluarsiinissamik Naalakkersuisut eqqarsaatersuuteqarpat, tassani ilaallutik pisussaaffinnut akisussaaffinnullu tunngasut.**
- 9) **Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu inissiisarfinni pisariaqartitsinermut naapertuuttunik ilinniarsimasunik perorsaasoqarnissaa qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut qanoq iliusissiaqarpat? Tassunga atatillugu paasineqarusuppoq, naatsorsuutigisatut tamanna pigineqanngippat, taava meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffiini sulisut piginnaanngorsarnissaannik qulakkeerisussamik Naalakkersuisut iliusissiamik suliassamullu pilersaarusionamik suliaqalersaarnersut, tassa suliassat fagligemik siunissarlu**

eqqarsaatigalugu naammassineqarsinnaanerat qulakkeerlugu, tamatumalu saniatigut suliaasaqarfimmi tassani perorsaanikkut piginnaasat pisariaqartut qulakkeerneqarnissaat eqqarsaatigalugu?

10) **Angerlarsimaffiup avataani inissiisoqartillugu meeqqanik ilisimasal-lit misissuisarnissaat oqaaseqartinneqartarnissaallu eqqarsaatigalugit Naalakkersuisut qanoq siursaat eqarnialersaarpat?**

11) **Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut tunngatillugu misissueqqissaar-neq naliliinerlu 10. februar 2010 Deloittemit saqqummiunneqartoq malitseqartinniarlugu Naalakkersuisut suliamut attuumassuteqanngitsunit tamatuma misissuiffiqineqarnissaanik aallartitsinissamik pilersaaruteqarpat?**

Tunngavilersuut:

Misissuineq "Inuk inuuvoq qanorluunniit mikitigaluaruni", Meeqqat illersuisuata martsimi 2013-mi saqqummiussaata, misissuinerillu allat kiisalu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni ukiumoortumik nalunaarutaasa atuarneri naalakkersuinikkut akineqartussanik Naalakkersuisunut apeqqutissaqalersippaanga.

Apeqqutit 1-4 pillugit. MIO-p misissuineranut tunngasut.

MIO-p misissuinermini ajornartorsiuteqarfiit pinartut attuumassuteqartullu, meeqqat inuusuttullu inissinneqarsimasut atugaasa pitsanngorsaavigineqarnissaannik immineq isumaliulersitsisut, naalakkersuinikkullu isumaliuutinik iliuuseqarnissanillu pisariaqartitsisut sammisimavai. Ajornartorsiuteqarfiit arlallit ilisarnarput. Soorlu pilersarusiuussinissanut inatsisitigut pisussaaffiit amigaataanerat kommunenit amerlasuutigut suliarineqanngitsoortartut.

Ilisimaarivara Inatsisartuni ukiuni arlertuni aalajangiinernik akuersissuteqartoqartarsimasoq meeqqanut inuusuttunullu tunngasutigut malitassanik allannguuteqartitsisunik. Tamanna ilaatigut nakkutilliinermut, inissiisarnernut akisussaaffimmullu tunngasutigut pisimavoq. MIO-p misissuisimaneranut tunngassuteqartunik Naalakkersuisunut arlaqartunik apeqqutissaqarpunga.

Apeqqutit 5-6 pillugit. Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut namminersortunut tunngasut.

Ukiuni kingulliunerusuni paasisimavarput ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut namminersortunit pigineqartunut tunngatillugu malittarisassaqaanngitsoq, isumaqatigiissuteqarsimanerillu tunngavigalugit ingerlasoqartartoq.

Inissiinerni, soorlu angajoqqaarsiat pisortat sinnerlugit suliaqartartut, namminersortut pisortat suliaasaannik suliaqartinneqartarnerat immineq ajunngikkaluarpoq. Ajunngikkaluarpoq susassaqaarfik inatsisitigut akitsorsaataanngitsumik malittarisassaqaartinneqaraluarpat, ilanngullugulu perorsaanikkut isumaginninnikkullu ajorseriartitsinngitsumik naammassinnissinnaaneq qulakkeerneqarpat. Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut namminersortunut atatillugu naalakkersuinikkut oqariartuutit erseqqissut Naalakkersuisunit tusarusuppakka. Tunngaviatigut susassaqaarfik inuiaqatigiinni ima pingaaruteqartigivoq ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit namminersortut Inatsisartut inatsisaatigut aqunneqartariaqarlutik, taamatullu Inatsisartut malittarisassaasa saniatigut Naalakkersuisut isumaqatigiissusiornerisigut pisassanngitsoq.

Apeqqut 7 pillugu. Iliuusissanut pilersarusiat

Naalakkersuisunut ilaasorta q ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut naalakkersuinikkut akisussaasuvoq, taamatullu kommunit iliuusissanut pilersarusiunngippata, ilaannannguimi pilersarusiorfigineqartarput, uparuaanissaq pisussaaffigalugu.

Ullumikkut ajoraluartumik imaappoq ilaannamineerannui kisimik pilersarusiorfigineqartarlutik. Iliuusissanut pilersarusiat susassaqartunut tamanut pingaaruteqarluinnarput. Angerlarsimaffimmut tiguisussamut, taanna ulloq unnuarlu angerlarsimaffiuppat imaluunniit angajoqqaarsiaappata. Meeqqat illersuisuata misissuisitsinerani immikkut erseqqissarneqarpoq, inissinneqartup iliuusissiap imaanik (piunngitsup) ilisimasaqanngittarnera ajornartorsiutaasoq annertoq. Pilersarusiaq ilaatigut qanoq sivisutigisumik inissinne-

qartusaanermik inissinneqarnerullu patsisaanik imaqtusaaavoq. Ila meeraq inuusut-torluunniit qanoq sivistigisumik inissinneqarsimanissaminik angerlaqqinnissaminullu pissut-sit suut iluarsivigeqqaarneqarnissaannik ilisimasaqanngitsoq nallinnaqaaq!

Isumaqaarpunga inissitat pilersarusiorfigineqartannginnerisigut malitassanik unioqqu-titsiuarnerit iliuuseqarfigineqartannginnerat taamaattariaqartoq, Naalackersuisullu tigus-saasunik iliuuseqarnissaat kiisalu piffissap sivikitsuinnaap ingerlanerani meeqqat inuusuttullu pilersarusiuunneqartarnissaasa qulakkeerneqarnissaat qilanaarivara. Aam-mattaq aqqiiniarnissami alloriaatit tamanut ammasumik saqqummiunneqartarnissaat qilanaarivara, tassa inatsisitigut unioqqutitsinerit taakkartorneqartut pillugit aqqii-niarnernut inuiaqatigiit malinnaatillugit.

Apeqqt 8 pillugu. Siusissukkut iliuuseqartarnermut tunngasoq.

Ukiopassuanngortuni ataatsimoorussatut naalackersuinikkut anguniagaasimavoq ilaqutariit meerartallit qajannartut sanngiitsullu kiisalu angajoqqaanngortussat siusissukkut ikior-siivigineqartarnissaat, tassa inissiinerit inuttullu nalaassinerlunnerit pitinnagit pinaveer-saartitsinikkut taamatullu meeqqat inuusuttullu inissinneqartut annikinnerpaamik ajoqusernissaat anguniarlugu. Angerlarsimaffiup avataani inissinneqarnissaq pisaria-qalerpat, taava tamatuma piffissaq eqqorlugu inissiffimmilu eqqortumi pinissaa qulak-keerniassavarput. Tassa meeqqap inuusuttullu toqqissisimasumik avatangiiseqarnissaa, atuarfiit sunngiffimmilu sammisat aqcutigalugit inuiaqatigiinni akuunissaa qulakkeerlugu.

Siusissukkut iliuuseqartarnissap qulakkeerneqarnissaanut Naalackersuisut qanoq eqqarsaateqarnerisut paaserusuppara. Erseqqissassavara ilaatigut Norgemi siusissukkut iliuuseqartarnissaq inatsisiliunneqarsimammat, tassani ilaqutariit qajannartut meeqqallu inuusuttullu siusissukkut iliuuseqarfigineqartarnissaannut kommunit pisussaaffii aalajan-gersorneqarsimallutik. Tassani piffissaagallartillugu iliuuseqartarnissaq qulakkeerniarne-qarpoq, inissiinissaq pinngitsoortinneqanngikkuni sivikillisinneqarsinnaalluni. Ajourluartumik uagut misilittakkagut tassaapput inissiineq kingusippallaamik pisarluni, tamannalu meeqqanut, ilaqutariinnut inuiaqatigiinnullu annertuumik kinguneqartarpoq. Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut 2011-mut ukiumoortumik nalunaarusiaq atuareerlugu paasivara, angerlarsimaffinni inissiffiusuni inissinneqartut annertuumik anniaateqarnerat misigineqar-tartoq, imaluunniit inissinneqarnerminni sionatigumut naleqqiullugu ajoquserneqar-simanerusartut. Tamanna Naalackersuisunut annertuumik isumakuluutissiissaaq, naatsor-suutigivaralu atussaasunik aqcutissiuussisoqarneratigut tamanna iluarsiviginiarneqassasoq. Qularutiginnilara inissiisarnerit ilaqutariinnilu isasoernerit pinngitsoortinniarlugit pinaveer-saartitsissutitigut nukittorsaajuartariaqartugut.

Apeqqt 9 pillugu. Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni sulisunut tunngasut.

Ukiuni kingulliunerusuni ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut nalunaarusiat atuarnerisigut pimoorussisumik aqqiivigineqartariaqartunik sulisutigut ajornartorsiuteqarnerput erseqqil-luinnarpoq. Meeqqat inuusuttullu inissinneqartarneranni suliassanut tulluussaasumik perorsaanermut ikiuinernullu pisinnaasat nukittorsarlugillu iliuuseqarfigisariaqarpagut. Sulisut tigummiinnarnissaannut pikkorinnerusariaqarpugut ullorlu unnuarlu angerlarsimaf-finni sulineri atukkat pitsaasuunissaat qulakkeerlutigit. Ilinniagaqarniartut kajumissaar-nissaannut sulisullu ilinniagaqarnissaat pikkorissartinneqartarnissaallu pikkoriffigineru-sariaqarpagut. Angerlarsimaffinni sulisut aalaakkaasut paarilluartariaqarpugut nungullan-ginnissaallu pinaveersimatillugu. Ilinniagaqarsinnaasut atorluarnissaannut pikkorinneru-sariaqarpugut, ilinniagaqarfiillu susasaqartut, suliffiit suliffeqarnerullu iluani susasaqartut allat peqatigiissinnissaannut pikkorinnerusariaqarluta. Iliuutsillu nukittorsaaussat ulloq unnuarlu inersimasunut angerlarsimaffinnuttaaq atuutissapput. Paaserusukkaluarpara tassuunatigut pilersaaruteqartoqarnerisooq qanorlu annertutiginersut.

Apeqqt 10 pillugu. Meeqqanut ilisimasallit misissuineri oqaaseqaatillu.

Meeqqanut ilisimasallit misissuisarnerinut oqaaseqaateqartarnerinullu tunngatillugu Naalackersuisut isumaliuutaat paaserusuppara, kiisalu meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiinernut tunngatillugu malittarisassanut atuuttunut allannguutissatut imaluunniit taarsiutissatut siunnersuutissani taakkua qanoq tapunneqarsinnaanerannut isumaliu-teqartoqarnerisooq paaserusullugu.

Apeqquut 11 pillugu. Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit misissuiffigineqartarnis-saannut tunngasoq.

2010-mi februarimi ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit suliamut attuumassuteqanngitsunit misissuiffigineqarsimanerat saqqummiunneqarpoq. Inuiaqatigiinnit isigalugu ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit ingerlalluartut tamatigullu atuuffissamissut ingerlasut pingaaruteqarluinnarput. Paaserusuppara misissuisitsisimanerup matuma malitsigisassaatus suliamut attuumassuteqanngitsunit misissuisitsisoqassanersoq, tassa misissuisitsinermiit ukiut marluk qaangiutereernerisigut ajornartorsiuteqarfinni taakkartorneqartuni pitsanngorsaasoqarsimanersoq aaqiissuteqartoqarsimanerluunniit paasiniarlugu.

Ullut qulit qaangiutinnginnerini akineqarnissara qilanaarivara.